

Professorun 90 illik ömür yolu elmi yaradıcılıqla zəngindir

Zaman-zaman qarşımıza elə şəxsiyyətlər çıxır ki, onların ömür yollarına nəzər salanda görürük ki, həyatları tək-cə yaşadıkları illərlə deyil, yaratdıqları mənəvi irs, formalaşdırdıqları elmi məktəb və yetişdirdikləri nəsilrlə ölçülür.

90 illik yubileyini qeyd etdiyimiz professor Şövqi Göyçaylı da məhz belə fədakar, ömrünü elmin inkişafına həsr etmiş ziyalılardandır. Onun elmi pedaqoji fəaliyyəti, Azərbaycan coğrafiya elminin formalaşmasına verdiyi töhfələr yalnız bir alim ömrünün səhifələri deyil, bütöv bir dövrün elmi epoxasıdır.

Noyabrın 18-də Bakı Dövlət Universitetində Coğrafi ekologiya kafedrasının 45 illiyi və professor Şövqi Göyçaylının anadan olmasının 90 illik yubileyi münasibətilə "Coğrafi ekologiya: nəzəriyyə, metodologiya və praktika" mövzusunda elmi konfrans keçirilib. Elm məbədinə keçirilən elmi konfrans həm professor Şövqi Göyçaylının zəngin irsinə dərin ehtiramın olduğunu, həm də qocaman professorun yaratdığı elmi irsin bu gün də davam etdiyini təsdiqlədi. Bu yubiley həm bir ömrün müdriklik zirvəsinə, həm də bir elmi məktəbin inkişaf salnaməsinə verilən qiymət idi.

1935-ci ildə Şəkidə dünyaya gələn, Göyçayda böyüyüb boya-başa çatan, elmi zirvələrə Bakı Dövlət Universitetində ucalan professor Şövqi Göyçaylı Azərbaycanın coğrafi düşüncə məktəbinin ən parlaq simalarından biridir. Ötən əsrin 60-cı illərindən başlayaraq əhali coğrafiyası, məskunlaşma problemləri, təbiət-cəmiyyət münasibətləri, ekologiya elmi əsasları davamlı olaraq onun elmi araşdırmalarının mərkəzində olmuşdur. Müəllif və həmmüəllifi olduğu irimiqyaslı xəritələr, ölkənin iqtisadi-coğrafi inkişafını əks etdirən tədqiqatlar, coğrafi ekologiya üzrə hazırladığı elmi-metodik baza Azərbaycanın elm tarixində mühüm mərhələ təşkil edir.

Onilliklər boyu BDU-da kafedraya rəhbərlik edən professor Şövqi Göyçaylı coğrafi ekologiya kimi müstəqil elmi istiqamətin təməlini qoyanlardan biri, yeni nəslin yetişməsində böyük məktəb yaranan alimlərimizdən biridir.

Konfransda çıxış edən Bakı Dövlət Universitetinin rektoru Elçin Babayev



professor Şövqi Göyçaylının formalaşdırdığı tədris konsepsiyası, ekologiya və ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində kadr hazırlığına verdiyi töhfələrdən, ölkəmizdə bu sahənin elmi əsaslarla inkişafına möhkəm zəmin yaratdığından bəhs etdi.

Xatırladaq ki, 1981-ci ildən BDU-da "Ətraf mühiti mühafizə və təbii ehtiyatlardan səmərəli istifadə" kafedrasına rəhbərlik edən alim bu gün həmin kafedranın professorudur (2015-ci ildən bu kafedra Coğrafi ekologiya kafedrası adlanır). Şövqi müəllimin elmi yaradıcılığının əsasını əhali, eləcə də onun məskunlaşmasının nəzəri və tətbiqi problemləri, təbiətlə cəmiyyət arasındakı qarşılıqlı əlaqələrin coğrafi məsələləri, coğrafi ekologiya inkişafı və tədrisinin təkmilləşdirilməsi təşkil edir.

Tədbirdə çıxış edən akademik Vasif Babazadə qeyd etdi ki, Azərbaycan elminin inkişafında, təbiətin mühafizəsi və əhali coğrafiyasının elmi əsaslarla tədqiqində Şövqi Göyçaylının rolu əvəzsizdir. O, yalnız öz dövrünü deyil, gələcəyin elmi istiqamətlərini də düşünərək çalışan bir alim, bilik və zəhmətlə ucalmış bir ziyalı, fədakar müəllim, müdrik insan kimi yaddaşlarda qalır.

Professor Məhluqə Yusifova alim haqqında danışarkən dedi ki, o, 200-dən çox əsərin, o cümlədən monoqrafiyaların, dərslik və dərs vəsaitlərinin, eləcə də Azərbaycanın irimiqyaslı iqtisadi və əhali xəritələrinin həmmüəllifi və müəllifidir.

Bakı Dövlət Universiteti Ekologiya və torpaqsünaslıq fakültəsinin dekanı Akif Ağbabalı çıxışında professor Şövqi Göyçaylının keçdiyi ömür yoluna diqqət

çəkdi. Professor Ş.Göyçaylının 90 illik yubileyinin və rəhbərlik etdiyi kafedranın 45 illik fəaliyyətinin eyni tədbirdə qeyd olunması təsadüfi deyil. Bu yubiley bir alimin şərəfli ömür yolunun, həm də Azərbaycan elminin inkişaf tarixində mühüm iz qoymuş bir kafedranın elmi irsinin bayramıdır.

Uzun ömrün sirrini ailə, kollektiv və dövlətin dəstəyində görən professor həm ailəsinin dayacağı, həm kollektivinin müəllimi və rəhbəri, həm də dövlətin etimad bəslədiyi elm fədaşısıdır. Bu gün ölkə rəhbərliyi tərəfindən layiq görüldüyü "Əməkdar müəllim" fəxri adı və "Şöhrət" ordeni onun çoxsahəli fəaliyyətinə verilmiş ən yüksək qiymətdir.

Konfransda çıxış edən BDU-nun Coğrafiya fakültəsinin dekanı Məqsəd Osmanov, ETN-nin Coğrafiya İnstitutunun baş direktoru Zaur İmrani, professorlar Çingiz İsmayilov, Aydın İbrahimov, Bəhram Əliyev və Sevinc Hüseynova yubilyarın həyat və fəaliyyətindən söz açaraq qocaman elm xadiminə uğurlar arzuladılar.

*Elşən QƏNİYEV,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"*